

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ У ТОРГОВЕЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 4 грудня 2024 р

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Облік і оподаткування у торговельній діяльності
Викладач (-і)	Шеленко Діана Іванівна, проф., д.е.н., проф. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380990662326
Е-mail викладача	diana.shelenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Облік і оподаткування у торговельній діяльності – це наука, що вивчає особливості та механізми відображення у податковому обліку окремих господарських операцій суб'єктів господарювання. Предмет обліку і оподаткування у торговельній діяльності – є теоретичні та практичні особливості оподаткування суб'єктів господарювання. Об'єкт дослідження оподаткування у обліку і оподаткування у торговельній діяльності є виробничі відносини й економічні закони та закономірності, що виникають і діють лише в окремих підприємствах і враховують особливості виробництва конкретного підприємства. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Основи організації бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємстві Змістовий модуль 2. Особливості організації бухгалтерського обліку та оподаткування на окремих ділянках	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою дисципліни є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок щодо ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, дотримання податкового законодавства та застосування принципів оподаткування у сфері торговельної діяльності. Цілі навчальної дисципліни є: <i>Пізнавальні:</i> - ознайомлення з основними принципами бухгалтерського обліку у торговельній діяльності, зокрема обліком товарно-матеріальних цінностей, доходів і витрат. - вивчення податкового законодавства України, що регулює діяльність торговельних підприємств. - опанування методик ведення обліку податкових зобов'язань і податкового кредиту в межах діяльності суб'єктів торгівлі. <i>Практичні:</i> - формування навичок ведення бухгалтерських записів, складання фінансової та податкової звітності. - застосування норм податкового законодавства на практиці для визначення податкових зобов'язань торговельного підприємства. - розробка рішень для оптимізації оподаткування з урахуванням законодавчих норм і	

економічної ефективності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни облік і оподаткування у торговельній діяльності студент повинен

знати:

основні положення Податкового кодексу України;
теоретичні і нормативні засади організації і методики ведення підприємництва в системі обліку і оподаткування підприємства у відповідності до вимог ПКУ;
порядки складання і подання органам державної фіскальної служби податкової звітності;
володіти методиками нарахування (розрахунку) податків, зборів, процедурами щодо їх сплати.

вміти:

організувати облік для цілей оподаткування у системі підприємства;
практично здійснювати обліковий процес із застосуванням сучасних інформаційних технологій і комп'ютерних програм;
застосовувати норми Податкового кодексу України та критично мислити;
використовувати облікову інформацію з обліку та складати, передбачені податковим законодавством декларації (податкові розрахунки, форми звітів) за податками, зборами;
вдосконалювати набуті знання та практичні навички в умовах сучасних змін в системі оподаткування;
застосовувати професійні уміння в конкретних ситуаціях підприємницької діяльності суб'єктів господарювання;
розраховувати розмір окремих податків;
складати податкову звітність за окремими видами податків.

Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими **комунікаціями:**

вибору системи оподаткування підприємства;
аналізу процесу формування податків підприємства;
проведення обґрунтування сплати податків у торговельній діяльності;
Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває **автономності та відповідальності**, що проявляється у такому:
здатність управління комплексними діями;
здатність подавати результати виконаних самостійно або у складі колективу досліджень щодо аналізованих економічних явищ та процесів у формі презентації, наукового звіту, доповіді;
здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Результати навчання

– демонструвати сучасні методи аналізу даних, оцінки ризиків і прогнозування у підприємницькій діяльності;
– використовувати та усвідомлювати роль аналітичного забезпечення в ухваленні управлінських рішень;
– здатність вести конструктивну взаємодію в команді, координуючи діяльність для досягнення спільної мети.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
-------------	--------------------------

Лекції		40					
семінарські заняття		40					
самостійна робота		100					
Ознаки курсу							
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий			
8	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	4		вибірковий			
Тематика навчальної дисципліни							
Тема		кількість год.					
		Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		лекції ї	семіна- рські заняття	самості йна робота	лекції ї	семіна- рські заняття	самості йна робота
Тема 1. Основи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності		2	2	6			10
Тема 2. Облік і оподаткування матеріальних та нематеріальних необоротних активів		4	4	8	2	2	12
Тема 3. Облік запасів у торговельній діяльності		2	2	6			12
Тема 4. Облік і оподаткування грошових коштів та їх еквівалентів		4	4	8	2	2	12
Тема 5. Облік і оподаткування дебіторської заборгованості		4	4	8	2	2	12
Тема 6. Облік персоналу, праці, її оплати та оподаткування		4	4	8	2	2	12
Тема 7. Облік власного капіталу за забезпечення майбутніх витрат і платежів		2	2	8			12
Тема 8. Облік зобов’язань у торговельній діяльності		2	2	8	2	2	12
Тема 9. Облік витрат торговельного підприємства		4	4	8			12
Тема 10. Облік і оподаткування готової продукції та її реалізації		4	4	8	2	2	12
Тема 11. Облік і оподаткування доходів і фінансових результатів		4	4	8			12
Тема 12. Зміст і техніка складання фінансової звітності		4	4	6	2	2	12
Індивідуальне завдання				10			10
Усього годин		40	40	100	14	14	152
6. Система оцінювання навчальної дисципліни							
Загальна система оцінювання	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)						
	Поточне тестування та самостійна робота			Екзаменаці йна робота	Сума балів з навчальної		
	Модуль 1		Модуль 2				

курсу	Змістовий модуль 1 поточний контроль	Змістовий модуль 2 Самостійна робота	Змістовий модуль 3 Індивідуальне завдання	(екзамен)	дисципліни																								
	Теми 1-12	Теми 1-12	Теми 1-12	Теми 1-12																									
	30	10	10																										
	50			50		100																							
	Знання, при формі семестрового підсумкового контролю-екзамену, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.																												
<table><tr><th colspan="3">Шкала оцінювання для екзамену</th></tr><tr><th>університетська</th><th>національна</th><th>шкала ЄКТС</th></tr><tr><td>90 – 100</td><td>відмінно</td><td>A</td></tr><tr><td>80-89</td><td rowspan="2">добре</td><td>B</td></tr><tr><td>70-79</td><td>C</td></tr><tr><td>60-69</td><td rowspan="2">задовільно</td><td>D</td></tr><tr><td>50-59</td><td>E</td></tr><tr><td>26-49</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>FX</td></tr><tr><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>1-25</td><td>F</td></tr></table>					Шкала оцінювання для екзамену			університетська	національна	шкала ЄКТС	90 – 100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	C	60-69	задовільно	D	50-59	E	26-49	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-25	F
Шкала оцінювання для екзамену																													
університетська	національна	шкала ЄКТС																											
90 – 100	відмінно	A																											
80-89	добре	B																											
70-79		C																											
60-69	задовільно	D																											
50-59		E																											
26-49	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																											
незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-25	F																											
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) на такі теми: 1. Особливості бухгалтерського обліку та оподаткування у сфері роздрібної торгівлі. Аналіз законодавчих вимог і практичних підходів до обліку товарообігу та податкових зобов'язань. 2. Вплив спрощеної системи оподаткування на облік у торговельних підприємствах. Дослідження переваг і недоліків застосування єдиного податку у торговельній діяльності. 3. Методика обліку податку на додану вартість у торговельній діяльності.																												

	Оцінка порядку формування податкових зобов'язань і податкового кредиту. 4. Облік та оподаткування операцій із імпорту товарів. Вивчення особливостей митного обліку, нарахування митних платежів та їх впливу на податкову звітність підприємства. 5. Аналіз податкового навантаження у торговельних підприємствах. Оцінка структури податків, що сплачуються підприємством, та розробка шляхів оптимізації. Вибір теми проходить на другому практичному занятті за бажанням студента. Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста, Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту). Максимальна оцінка за ІЗ становить 20 балів.								
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять (або тестування в системі дистанційного навчання) сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Поточне тестування по окремих темах може проводитись у системі дистанційного навчання – результат відображається у відсотках, максимум 100%. Середній бал за поточний контроль переводиться у 50 бальну шкалу. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Оцінка</th><th>Умови отримання оцінки</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 «відмінно»</td><td> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. </td></tr> <tr> <td>4 «добре»</td><td> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача. </td></tr> <tr> <td>3 «задовільно»</td><td> - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після </td></tr> </tbody> </table>	Оцінка	Умови отримання оцінки	5 «відмінно»	- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.	4 «добре»	- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.	3 «задовільно»	- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після
Оцінка	Умови отримання оцінки								
5 «відмінно»	- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.								
4 «добре»	- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.								
3 «задовільно»	- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після								

		деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.
	2 «незадовільно»	- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,3. Максимальна оцінка за тестування становить 30 балів.	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі (ЗМ): ЗМ 1. Поточний контроль (1-50 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (1-30 балів). ЗМ 3. Індивідуальне завдання (1-20 балів). Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.	
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями. Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM. Повторне складання заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється	

	повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання “написати тези доповідей на конференцію” оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється. Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті. Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.	
9. Рекомендована література	
Наочні матеріали	
1. Облік і оподаткування господарських процесів підприємства: навчальний посібник / Н. Я. Зарудна, О. М. Кундеус, Т. А. Яковець. Тернопіль : КРОК, 2024. 430 с. 2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану» № 2173-IX від 01.04.2022. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2173-20#Text 3. Спрощена система оподаткування. Головбук. 2023. URL: https://www.golovbukh.ua/rubric/142sproshchena-sistema-opodatkuvannya 4. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. 16 липня 1999 року. № 996-XIV. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text 5. Бухгалтерський облік: теорія та практика. навч. посіб. / В.Я. Басараб, І.Ф. Баланюк, Д.І. Шеленко, Л.С. Сас, О.О. Григорів. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2023. 286 с. 6. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.	
Наукові публікації	
7. Скрипник С.В., Лавров Р.В., Шепель І.В. Облік і оподаткування суб’єктів малого підприємництва. Вип. 52. 2023. <i>Економіка та суспільство</i>. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-61 8. Матковський П.Є., Сас Л.С., Шеленко Д.І. Розробка облікової та інформаційної платформи для консалтингу діяльності суб’єктів господарювання аграрного сектору економіки у системі контролінгу. <i>Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут"</i>. 2021. № 20. С. 56–59. 10.20535/2307-5651.20.2021.252842 https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/78906b98-1c86-4dd0-9ffe-3b9769b95bd6/content 9. Баланюк І.Ф., Шеленко Д.І., Іванюк Т.Л., Жовнір І.В., Банашкевич Т.П. Формування обліку фінансових результатів у підприємствах. <i>Вісник Прикарпатського університету. Економіка</i>. Вип. XIV. 2019. С. 179–186. 10. Глухова В. Доходи бюджетних установ як об’єкт бухгалтерського обліку. <i>Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації</i>. 2023. Вип. 3-4. С. 7-17. DOI: https://doi.org/10.35774/ibo2023.03-04.007 11. Матковський П.Є., Сас Л.С., Шеленко Д.І. Розроблення інформаційної та обліково-аналітичної платформи для сільськогосподарських виробників і споживачів. <i>Інтелект XXI</i>.	

№ 6, 2021. № 6. С 51–54. <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2021-6.9>
http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2021/2021_6/11.pdf

12. Сас, Л., Баланюк, І., Шеленко, Д., Василюк, М., Матковський, П., & Гнатишин, Л. (2023). Міжнародні стандарти фінансової звітності в обліковій системі України. Sas, L., International financial reporting standards (IFRS) in the accounting system of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(48), 78–90. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3952> <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3952>

13. Матковський П. Є., Сас Л. С., Шеленко Д. І., Панівник Г. В. Завдання обліку витрат на виробництво сільськогосподарської продукції у системі контролінгу. *International scientific innovations in human life. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference*. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 726-728. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-international-scientific-innovations-in-human-life-19-21-yanvary-2022-goda-manchester-velikobritaniya-arhiv/>.

14. Сас Л. С., Шеленко Д. І., Матковський П. Є., Озарко Н. І. Особливості обліку виробничих витрат підприємства за позамовним методом. *The 8 th International scientific and practical conference “Topical issues of modern science, society and education”* (February 26-28, 2022). SPC “Sciconf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. 2022. Pp. 873-876. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-topical-issues-of-modern-science-society-and-education-26-28-fevralya-2022-goda-harkov-ukraina-arhiv>

15. Якубів В. М., Шеленко Д. І., Сас Л. С. Облік основних засобів : національний та міжнародний аспект. *Актуальні проблеми економіки*. № 11 [173]. 2015. С. 375-379.

16. Сас Л.С., Шеленко Д.І., Матковський П.Є., Озарко Н.І. Особливості обліку виробничих витрат підприємства за позамовним методом. *The 8 th International scientific and practical conference “Topical issues of modern science, society and education”* (February 26-28, 2022). SPC “Sciconf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. 2022. Pp. 873-876. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-topical-issues-of-modern-science-society-and-education-26-28-fevralya-2022-goda-harkov-ukraina-arhiv/>

Шеленко Д.І.

Проф. д.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки